

**Z. Wysocki, J. Karkowski, W.
Połoczanin, A. Stefanowicz, K.
Bielenia, W. Surzyn, E.
Laskowska-Kusztal, F. Pawlicki, K.
Polaczek, M. Witkowski, Z. Doliński**

Deir El-Bahari. Świątynia Hatszepsut

Informator Archeologiczny : badania 14, 278-279

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badania prowadzone przez Combined Prehistoric Expedition /Southern Methodist University - Dallas Texas, IHKM PAN i Geological Survey of Egypt/ ze strony amerykańskiej przez prof.dr. Freda Wendorfa /dyrektor/ i dr Angelę Close; ze strony polskiej: doc.dr.hab. Michała Kobusiewicza, prof.dr.hab. Romualda Schilda i doc.dr. hab. Hannę Więckowską; ze strony egipskiej: dr. Bahaya Issawi; ponadto palynologa - doc.dr. hab. Kazimierza Szczepanka z UJ.

Kontynuowano eksplorację szeregu stanowisk neolitycznych. Najważniejsze z nich koncentrowały się na stanowisku w Playa El Adam, które dostarczyło najstarszej w chwili obecnej ceramiki i była udowomowionego w Afryce, datowane na ca 9500 lat B.P.

DEIR EL-BAHARI
Świątynia Hatszepsut

Misja Polsko-Egipska
w Luksorze

Badania prowadzili inż. Zygmunt Wysocki i dr Janusz Karkowski /autor sprawozdania/. W pracach badawczo-konserwatorskich brali udział Waldemar Połoczanin i Adam Stefanowicz /architekci/, Kazimierz Bielenia /elektryk/, Wincenty Surzyn /mistrz kamieniarski/ z PP PKZ oraz egipciolodzy ze Stacji Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze; dr Ewa Laskowska-Kusztal, mgr Franciszek Pawlicki, mgr Krystyna Polaczek, mgr Maciej Witkowski jak również fotograf Stacji Zbigniew Doliński. Ze strony egipskiej współpracował z misją inspektor starożytności z Gurna Mohamed Nasr. Prace finansowały: Egipska Służba Starożytności i Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze. XX sezon prac. Rekonstrukcja świątyni grobowej królowej Hatszepsut.

Misja kontynuowała zarówno prace rekonstrukcyjne jak i program studiów poszczególnych części świątyni. Zrekonstruowano dwie nowe kolumny poligonalne jak również leżące na nich architrawy i strop w południowej części górnego portyku. Zakończono też odbudowę półki skalnej nad górnym tarasem świątyni wraz z jej ścianą osłonową i balustradą na jej szczycie. W ten sposób półce i ścianie ją osłaniających przywrócono kształt jaki nadali jej budowniczości świątyni.

Architekci misji kontynuowali badania nad historią budowy świątyni i nad modulem architektonicznym użytym przez starożytnych architektów. W związku z tym przeprowadzono szereg sondaży. W ich wyniku zlokalizowano wszystkie depozyty fundacyjne znane z raportów Naville's i Winlocka /Misje angielska i amerykańska/, ale niedokładnie zaznaczone na opublikowanych planach świątyni. Znalaziono również fundamenty niezachowanej rampy kaplicy Hathor.

Egiptolodzy misji prowadzili prace dokumentacyjne i studyjne nad kilkoma elementami świątyni. Osiągnięto postęp w badaniach dekoracji górnego portyku, gdzie umieszczono najwięcej bloków pozwalających na nową interpretację tej części świątyni. Uzupełnienie najgorzej zachowanych scen wskazuje, że portyk przedstawiał koronację królowej Hatszepsut na faraona.

Również wiele fragmentów umiejscowiono w dolnym, północnym portyku. Trwa opracowywanie projektu jego rekonstrukcji.

Weryfikowano również dokumentację rysunkową ścian dwóch kaplic Anubisa i wspomnianego portyku dolnego do ich planowanej publikacji. Wykonano też ostateczną weryfikację dokumentacji kaplicy ptolemejskiej do pracy będącej w druku. Prowadzono również dokumentację - kopie 1:1 i fotografie - scen narodzinowych w portyku narodzin i scen w różnych częściach świątyni, które były niszczone i rekonstruowane w starożytności. Ta ostatnia dokumentacja została wykonana w związku z przygotowywaną pracą o historii dekoracji świątyni.

DEIR EL-BAHARI
Świątynia Totmesa III

Polska Stacja Archeologii
Śródziemnomorskiej
UW w Kairze
Egipska Służba Starożytności

Badania prowadziła doc.dr Jadwiga Lipińska, udział wzięli mgr mgr Monika Kołodko, Janina Wiercińska, Hubert Górski i Zbigniew Szafranski. Finansowała Stacja AŚUW. VII kampania dokumentacyjno-konserwatorska. Prace rekonstrukcyjne przy świątyni Totmesa III.

Prace skoncentrowane były na dwóch podstawowych zagadnieniach: kontynuowaniu dobierania i składania fragmentów reliefów w magazynach zabytków z wykopalisk oraz segregowaniu, porządkowaniu i studiowaniu ogromnej masy architektonicznych fragmentów z piaskowca, składowanych prowizorycznie w czasie wykopalisk na terenie świątyni i w jej pobliżu. W wyniku kontynuacji rozpoczętego w poprzednim sezonie dobierania i zestawiania rozbitych partii dekoracji ściennej, głównie rzeźbionych w wapieniu, uzyskano przy końcu sezonu blisko 80 m² zrekonstruowanych powierzchni dekoracji, składających się z 202 odrębnych